



ZÁKLADNÍ LIDSKÁ PRÁVA A SVOBODY

Michaela Mrázková
2021

- Právo na život
- Práva národnostních a etnických menšin
- Svoboda projevu a právo na informace
 - (zatčení muže za nošení trička s nápisem: Zeman not my president)
- Právo na ochranu zdraví
- Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí

Úvodní aktivita

Správné řešení

- **Právo na život**
 - Interrupce
 - Eutanázie
- **Práva národnostních a etnických menšin**
 - Neobsloužený Rom
 - Byt není pro Poláky
 - Zákaz Židů v tramvaji
- **Svoboda projevu a právo na informace**
 - Novinář píše o korupci
 - Cenzura – zákaz vydávání knih
 - Informace veřejné správy
- **Právo na ochranu zdraví**
 - Středoškolák se zlomí nohu
 - Pracující žena na preventivní prohlídce
 - Podchlazený bezdomovec
- **Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí**
 - Interrupce
 - Eutanázie
 - Zneužití osobních údajů
 - Listovního tajemství

Definice ZLPS

- **Rovnost a svoboda**
- Má je **každá lidská bytost bez rozdílu**
- Univerzální, nedělitelná, vzájemně závislá
- Ochrana základních lidských zájmů
 - Život, fyzická integrita, potrava,...
 - **Ochrana života a lidské důstojnosti** → vzájemný respekt
- **Právo na bydlení, na vzdělání, na práci, na svobodu projevu, na život, na osobní svobodu, na spravedlivý proces, na svobodné vyznávání víry,...**

Vývoj ZLPS

- Druhá světová válka → vznik OSN
- **10. 12. 1948 Všeobecná deklarace lidských práv**
 - (dnes 10.12. stanoven jako Den lidských práv)
 - **Není právně závazná** → mezinárodní úmluvy závazné jsou
 - Pouze práva vyhlašuje
- V ČR – **Listina základních práv a svobod**
 - Právně závazná
 - **Čl. 1:** Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezczitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.

Kdo kontroluje a chrání lidská práva?

Vládní a mezinárodní orgány a instituce:

- Mezinárodní úroveň:
 - **Vysoký komisař OSN pro lidská práva**
- Evropská úroveň:
 - **Rada Evropy – Evropský soud pro lidská práva (Štrasburk)**
 - **Evropská unie**
- ČR:
 - **Ombudsman**

Kdo kontroluje a chrání lidská práva?

Nevládní organizace (NGOs):

- **Amnesty international**
 - (pobočky v několika zemích světa, i ČR)
- **Humans Right Watch**
- **Člověk v tísni**
 - (česká organizace, působí i ve světě)

- Rozdělení do 5 skupin
- Každá skupina dostane sadu nápověd
- Na základě nápověd a vašich znalostí si odpovězte na zadané otázky
- **Diskutujte ve skupině**
- Čas: **10 minut**

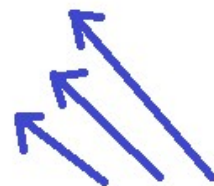
Hádanka

- Každá skupina dostane krátký text
- Pozorně si text přečtete
- Vyhledejte v něm odpovědi na zadané otázky
- **Připravte si krátké shrnutí pro ostatní**
 - Kde? – stát, režim
 - Porušované právo nebo svoboda
 - Organizace/instituce, která se zapojila
 - Jak byla situace (vy)řešena?
- Čas: **8 minut**

Práce s textem



ZLPS



Evropský soud pro
lidská práva
OSN
NGOs



Zdroje:

- <https://www.centrumlidskaprava.cz/lidskopravni-organizace-v-ceske-republice>
- <https://www.hrw.org/about/about-us>
- <http://www.lidskaprava.cz/> (úvod do lidských práv, Všeobecná deklarace lidských práv, Mezinárodní úmluvy o lidských právech)
- <https://www.osn.cz> (Charta OSN,
- <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2> (Listina základních práv a svobod)
- Publikace Člověka v tísni: Bohuš a Dáša za lidská práva (<https://www.clovekvtisni.cz/media/publications/1073/file/031-bohou-a-d-a-za-lidsk-pr-va.pdf>)

Zdroje obrázků:

- https://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%BDchodn%C3%AD_blok#/media/Soubor:Eastn-bloc4.svg (mapa Evropy – Východní blok)
- <https://www.ceskatelevize.cz/porady/12653141961-pozor-statni-hranice/219411033110003/> (hranice)
- <https://www.pametnaroda.cz/cs/magazin/stalo-se/spadla-zelezna-opona> (foto P. Wonka – vězeň)
- <https://www.stoplusjednicka.cz/syrie-nesmlouvava-arabska-diktatura-0> (Sýrie - mapa)
- <https://www.aktualne.cz/wiki/zahranicni/islamsky-stat/r~2770beae48d111e4973a002590604f2e/> (Islámský stát)
- <https://www.encyclopediaofmigration.org/obcanska-valka-v-syrii/> (válka v Sýrii)
- <https://twitter.com/unicfeducation/status/1132723254140035073> (právo na vzdělání)
- <https://zpravy.aktualne.cz/usa-spojene-staty-americke-mapa/r~i:photo:295974/> (mapa USA)
- <https://eu.usatoday.com/story/news/factcheck/2020/09/06/fact-check-donald-trump-built-more-border-wall-than-meme-claims/3437653001/> (Trump – zeď)
- https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/belosi-v-usa-veri-ze-trpi-rasismem-vice-nez-cernosi-ukazuje-studie.A110525_161344_zahranicni_btw (rasová diskriminace)
- <https://www.nytimes.com/2017/01/21/us/womens-march.html> (práva žen)
- <https://zpravy.aktualne.cz/ukrajina-slepa-mapa/r~i:photo:238416/r~i:article:739265/> (mapa Ukrajiny)
- https://cs.wikipedia.org/wiki/LGBT_pr%C3%A1va_na_Ukrajn%C4%9B (mapa stejnopohlavních manželství)
- <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/clanek/na-ukrajine-byli-napadeni-zastanci-lgbt-hnuti-policie-je-nedokazala-ochranit-40256696> (LGBT Ukrajina)
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Geografie_%C4%8Ceska (mapa ČR)
- <https://www.knihcentrum.cz/ustava-ceske-republiky-listina-zakladnich-prav-a-svobod> (LZPS)
- <https://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2016/diskriminace-z-duvodu-nabozenstvi-se-v-agende-ochrance-takrka-nevyskytuje/> (oblasti diskriminace v ČR)



DĚKUJI ZA
POZORNOST!